

TOSAMA

GLASILO DELAVCEV

KNJIŽNICA DOMŽALE
61230 D O M Ž A L E
Ljubljanska 58
IZIDA OD OKTOBRA 1965

Tosama

T. 4 · APRIL 1990 · LETO XXV

20

LET

OKTET TOSAMA

20 LET – 20 LET – 20 LET – 20 LET

● 20 let okteta TOSAMA ● Slavnostni nastop oktetov ● Predstavitev Zagorskega, Rudarskega in Ribniškega okteta

Že v prejšnjih dveh številkah TOSAME smo omenili, da naš oktet letos praznuje pomemben jubilej - 20. obletnico obstoja.

da so se prijaviли za sodelovanje na srečanju oktetov v Šentjerneju. Tako nastopajo tam redno že od leta 1974. To srečanje bo sedaj sicer vsaki dve

nje oktetov. Prav "TOSAMA" in Ljutomerski oktet nastopata pri njih redno že pet let, ostale tri oktete, katere še povabijo, pa menjavajo.

Lansko leto so naši oktetovci peli v stolnici v Gornjem gradu na čebelar-skem prazniku. Nastopili so tudi v Bočni pri Mozirju, kjer je tamkajšnje kulturno društvo organiziralo pevski koncert.

Sodelovali so na občinski reviji pevs-kih zborov, ki je bila lani v Radomljah, letos pa se bodo te prireditve udeležili, ko bo v začetku aprila v Mengšu.

Ne morejo vedno sprejeti povabil na koncerte, ker se ne morejo vsi zbrati. Tu ni pomemben le nastop, ampak so predhodno potrebne še dodatne, intenzivnejše vaje.

Za radijske valove so posneli že tri oddaje, četrta pa bo letos. Na sporedu bo v nedeljo, 29. aprila ob 17. uri v oddaji "POJO AMATERSKI ZBORI".

V letu 1980 so posneli tudi polurno televizijsko oddajo, večkrat pa smo jih lahko videli na televiziji ob predva-janju iz "Srečanje oktetov" v Šentjerneju.

30. marca (ko boste brali ta članek, bo seveda to že uresničeno) jim bo predsedstvo občinskega sveta ZSS Domžale podelilo najvišje občinsko sindikalno priznanje - SREBRNI ZNAK ZSS - ZA 20-letno delovanje z obrazložitvijo, da je to edini oktet v občini, ki deluje v okviru podjetja, pevci pa so samo delavci TOSAME.

Rudarski oktet

Predstavili smo vam že dva nova, mlada člana ter Danota Juterška, ki poje v oktetu od ustanovitve, danes pa boste izvedeli, kje so delovali v zadnjih letih.

Tov. Potočnik pravi, da so imeli izredno srečo, ker v teh petih letih niso zamenjali nobenega pevca, prej so namreč v isti sestavi prepevali največ dve leti skupaj.

Še sami niso nikoli mislili, da bodo vzdržali toliko časa. Pravijo, da bi bili še bolj uspešni, kvalitetnejši, če bi bili 10 let mlajši. Sicer pa vemo, da vsega človek res ne more imeti: mladost ter še dolgo dobo delovanja in izkušeno-sti. Z zadnjo pomladitvijo, dvema novima članoma, bodo še naprej peli kot oktet ali nonet, ali kakorkoli bo dopuščalo zdravje članov, saj dobre volje in potrpljenja imajo dovolj. Vsi redno hodijo na vaje, se lepo poberejo skupaj, veliko humorja je med njimi in so prava prijateljska družba.

Naši pevci so 1974. leta nastopili na Viru na "Koncertu iz naših krajev" skupaj z oktetom "Jelovica". Slednji in pa Tomaž Tozon so jih vzpodbudili,

letu, zato so naši pevci že na lanskem srečanju dobili priznanje za 20-letno prizadevnost.

Rudarski oktet organizira vsako leto ob njihovem prazniku ožje sreča-

Zagorski oktet

Delovanje okteta skozi dvajsetletno obdobje predstavlja poseben primer približevanja kulture delavcem.

Tovariš Potočnik se rad spominja še prve zasedbe, ko je z njimi sodeloval tudi dober, discipliniran pevec in humorist Pavle Kepec. Bil je tako discipliniran, da je prišel celo enkrat več na vajo kot je bilo treba (Ko se je upokojil namreč ni vedel za odpoved vaje in jih je seveda zvesto čakal na običajnem mestu).

Naši sodelavci, pevci, so skromni in pravijo, da so zadovoljni, ker ima zanje posluh celoten kolektiv z vodstvom in organizacijami.

Gustl mi je povedal, da bo oktet vodil še dokler bo mogel, oziroma dokler bo še v službi. Seveda bo treba oktet pomlajati, ker drugače ne bodo več dolgo peli.

Še vnaprej jim želimo toliko volje in vztrajnosti ter uspešnega nastopanja. Obenem jim iskreno čestitamo k jubileju in se jim zahvaljujemo za njihov trud in lepe trenutke ob poslušanju njihovega petja.

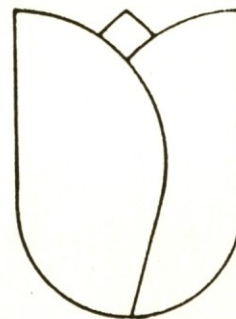
Praznovanje, ki bo v petek, 20. aprila ob 19. uri v dvorani na Viru bo slovesno, k čemur bodo pripomogli še trije sodelujoči okteti.

Naši stari znanci so člani RUDAR-SKEGA OKTETA iz Velenja, ki so v lanskem letu praznovali deseto obletnico plodnega udejstvovanja. Že več let jih usmerja prizadeven in sposoben vodja profesor Ciril Vrtačnik. Vsi člani so zaposleni v Rudniku lignita Velenje. Zato poleg narodnih in

JUBILEJNI KONCERT

DELAVSKI DOM NA VIRU
20. 4. 1990 OB 19. URI

Rudarski oktet
Zagorski oktet
Ribniški oktet
Oktet TOSAMA

umetnih pesmi radi zapojejo tudi kakšno lepo rudarsko pesem. Nastopajo največ po Velenjski dolini na raznih proslavah, po delovnih organizacijah pa tudi drugod po Sloveniji in Jugoslaviji. Vsako leto pa organizirajo manjše srečanje oktetov ob svojem stanovskem prazniku.

Letos bomo spoznali tudi ZAGORSKI OKTET iz Zagorja ob Savi.

Zagorski oktet je v preteklem letu zabeležil 12-letnico obstoja. Njegovo delovanje se je začelo s slabimi razmerami za delo in z veliko volje. Začetne težave so premagali ob pomoči Vladimirja Kojnika in DPO Zagorje. Oktetovci so vadili in nastopali. Njihov prvi mentor je bil Rihard Majcen, nato jih je pet let vodil Emil Krečan, sedaj pa sta vodstvo okteta prevzela Tomo Brezovar in Emil Krečan. Oktetovci so nastopali sami, skupaj z Vesno - ženskim oktetom in zagorskimi godbeniki, na šentjernejških srečanjih

pa še z drugimi okteti. Nastopali so na raznih prireditvah, koncertih, pevskih revijah in proslavah v dvoranah, pred spomeniki, na igriščih in v restavracijah. Število vaj je skozi vsa leta naraslo kar na preko tisoč, ob sto nastopih po Sloveniji, petnajstih v drugih delih Jugoslavije, tudi v sosednji Avstriji so imeli že 15 nastopov. Verjetno pa nihče ne zna izračunati, kolikim so podarili lep večer in koliko ljudi so navdušili s svojo pesmijo. Zagorski oktet deluje v okviru DPO Zagorje in z Varnostjo so se dogovorili o medsebojnem kulturnem sodelovanju.

Nagrajeni so bili z grbom mesta Omiš in Grumovo plaketom.

Prvič bo pri nas nastopil tudi zelo priznani RIBNIŠKI OKTET, ki ima ime po pesmi "Ribniška", ki jo je priredil France Marolt. Pevce že od 1978. leta družijo domača in tuja ljudska, narodna in umetna zborovska pesem. Za seboj imajo uspele nastope v ožji in širši domovini, pa tudi v bližnji Avstriji in Italiji ter celo v oddaljenem Iraku. Pod umetniškim vodstvom Andreja Štruklja so posneli tudi dve LP gramofonski plošči z najpopularnejšim opusom pevske zborovske literature. V njem nastopajo priznani operni solisti in koncertni pevci, dolgoletni člani slovenskega okteta: Dragiša Ognjanovič, Jože Kores ter Tone Kozlevčar, ki je tudi organizacijski vodja Ribniškega okteta. Ob tisoči izvedbi njegove interpretacije pesmi "Ribniška", ga je občina Ribnica sprejela za častnega občana. Iz Ribniškega pevskega zbora sta izšla Janez Peček in France Lesar, sodelujejo pa še Rudi Trdan, Stane Mancini, Peter Beltram in Miloš Genorio. Pri izvajanju borbenih in popularnih ruskih narodnih pesmi pa Ribniški oktet spremlja s harmoniko Vital Ahačič.

MP

Ribniški oktet

Tradicionalno srečanje Tosamovcev bo

1. maja

na Studencu, ob 10. uri.

Igral bo ansambel bratov OMAHNA.

Za hrano in pijačo bo poskrbljeno.

**VABLJENI vsi delavci, upokojenci in štipendisti
TOSAME.**

Če bo vreme slabo, bo srečanje naslednji dan.

Franci Muller, LB Banka Domžale - sindikat delavcev finančnih organizacij;

Andrej Amovšek, Papirnica - sindikat delavcev papirne industrije;

Jure Pečnik, Avtoservis - sindikat delavcev obrtne dejavnosti v občini;

Martin Rahten, Lek - Kemija - sindikat delavcev kemične in nekovinske industrije;

Maks Remic, LIP - sindikat delavcev gozdarstva in lesarstva;

Ciril Sešek, Napredek - sindikat delavcev trgovinskih in gostinskih organizacij;

Irena Tonkli, Center za socialno delo - sindikat delavcev zdravstva in socialnega skrbstva;

Marjana Lubinič, Tosama - komisija za informiranje in marketing OSS.

Srebrni znak ZSS

Na skupščini občinskega sindikata so bili podeljeni tudi srebrni znaki ZSS. Delavci Tosame so že kar tradicionalni dobitniki teh priznanj, ki se podeljujejo za požrtvovalno in korektno delo v sindikatu. Med sedmimi dobitniki sta letos tudi **Danica Merlin** in **Oktet TOSAMA**.

Za priznanje jim sodelavci iskreno čestitamo!

12. kongres ZSS

**Svobodni
Sindikati
Slovenije**

Verjetno ste zasledili propagandno akcijo, ki jo je v javnih občilih na široko zastavil sindikat. Gre za predkongresno publiciteto pod geslom: Zame gre, za moje delo, znanje in pravičnost. Mnogo obljub, mnogo lepih načrtov, pogumnih stališč. Oglejmo si "Mojo sindikat":

Zame gre, za moje delo, znanje in pravičnost

● 12. kongres ZSS ali 1. kongres Svobodnih sindikatov Slovenije ● Sindikalna skupščina v Domžalah ● Izvoljeno novo vodstvo

Občinska sindikalna skupščina

30. marca 1990 je bila občinska sindikalna skupščina, na kateri smo na kratko pregledali, kaj smo v preteklem obdobju "hoteli, znali in zmo-

**Igor Mlakar, novi predsednik
Občinskega sindikata**

gli" ter naredili okviren načrt za bodoče delo. Osrednja tema skupščine so bile volitve. Tajno smo za predsednika občinskega sindikata izvolili Igorja Mlakarja, za podpredsednika pa Mira Birka. Predsedstvo je letos sestavljeno nekoliko drugače kot prej in sicer so člani predsedstva avtomatično še predsedniki ali koordinatorji odborov sindikatov delavcev dejavnosti, kot petnajsti član predsedstva pa še predsednik komisije za informiranje. Predsedstvo sestavljajo poleg predsednika in podpredsednika še:

Danica Avbelj, Tosama - odbor sindikata delavcev tekstilne in usnjarsko-predelovalne industrije;

Jelka Blejec, SO Domžale - sindikat delavcev v družbenih in državnih organih;

Boris Bunc, Hidrometal - sindikat delavcev kovinske in elektro industrije;

Mojca Kanduscher, OŠ Šlandrove brigade - sindikat delavcev v vzgoji, izobraževanju in znanosti;

Franc Konjar, Agroemona - PG-sindikat delavcev kmetijstva in živilske industrije'

Mnogi med vami opažate, da nismo več to, kar smo bili. Postajamo drugačni - vračamo se k pogajalski in zaščitni vlogi sindikata, postali smo nadstrankarska, interesno-stanovska organizacija.

Spoznali smo, da so bili očitki, ki ste jih naslavljali na nas, upravičeni. Res smo bili transmisija oblasti, zato smo bili tudi neučinkoviti. To spoznanje nas je prepričalo, da se moramo spremeniti. Izstopili smo iz politike in prisljuhnili članstvu. Zdaj smo mi tisti, ki politiki postavljamo svoje zahteve.

V naši družbi, ki se hitro spreminja, si hočemo zagotoviti in smo si zagotovili svoj prostor. Ocenili smo delo dosedanje organizacije, od razvitih sosedov prenesli njihove izkušnje, se poglobili v mednarodne sporazume in pogodbe, povprašali strokovnjake, predvsem pa prisljuhnili delavcem, kakšno sindikalno organizacijo si želijo in hočejo.

Nekateri bi najrajši videli, da sindikata sploh ne bi bilo ali pa bi našli kak nov način, da zmanjšajo njegovo moč in vpliv. Zato smo zahtevali, da se v slovenski ustavi zapiše pravica do svobodnega združevanja in organiziranja delavcev v sindikate, pridobili smo si pravico nastopanja in predlaganja v parlamentu, sami smo si izborili pravico do stavke in zaščite delavcev, ki stavkajo. Naš cilj, ki ga hočemo in zmoremo doseči, pa je znatno višji: omogočiti delo delavcem in jih zaščititi po evropski delovni zakonodaji pred vsakršnim zlorabljanjem; pomagati vsem, kadar postanejo presežek; zagotoviti hočemo socialno varnost, izbojevati plače, ki bodo primerne za dostojno življenje, vplivati na to, da bodo delavci upravljali. S kolektivnimi pogodbami, ki bodo srčika našega sindikalnega dela se bomo pogajali o minimalnih pravicah, povezanih s položajem delavca. Pri tem bomo uporabljali vse metode sindikalnega boja. V odnosu do drugih ne bomo nepomirljivi nergači, delovali bomo preudarno in z znanjem, da bi lahko na čim bolj učinkovit in neboleč način uresničili svoje zahteve. Izhajali bomo iz člana sindikata kot posameznika, ki se prostovoljno vključuje v našo organizacijo, ki je odprta za vse ljudi - ustvarjalce gmotnih in duhovnih dobrin, ne glede na narodnost, versko ali politično pripadnost oziroma prepričanje. Načela organizacijske in akcijske svobode omogočajo članu, da bo svoje težnje in zahteve demokratično usklajeval in se zanje boril v svoji panogi in med njimi: po svoji presoji bo izvolil takšnega sindikalnega zaupnika, ki mu bo lahko verjel, zaupal in preverjal njegovo delo. Pri tem pa ne bo pozabljal na tradicionalno solidarnost med delavci različnih poklicev, strok in interesov. Kajti le s skupnimi močmi lahko dosežemo pravice, ki v tržnem gospodarstvu niso več tako samoumevne. Članom nudimo več: pravno varstvo, usposabljanje za delo in življenje, solidarnostne pomoči in druge oprijemljive koristi, ki bodo na razpolago vsakemu članu, kadar jih bo potreboval.

Očitajo nam preteklost. Z njo bomo dokončno prelomili prav na 1. kongresu Svobodnih sindikatov Slovenije. Podlago za to nam dajejo zahteve članstva in pripravljene dokumenti, ki so v zadnjem času sad novih gibanj v sindikatih. S kongresom stopamo na pot uresničevanja. V skupnem prepričanju, da se lahko zanesemo le nase, bomo zmagovali! Storili bomo vse, da boste lahko z mirnim srcem rekli:

»V organizaciji, ki izhaja iz mojega interesa, ki mi nudi več, bom član - kajti zame gre, za moje delo, znanje in pravičnost. Svobodni sindikati Slovenije so moja organizacija.«

Vse lepo in prav. Bojim pa se, da bodo svobodni sindikati morali za delavca narediti še kaj konkretnega, preden bodo postali "Moj sindikat". Očitki o neučinkovitosti - roko na srce - upravičeni, so še pa preveč živi. Postali smo že tako nezaupljivi, da lepim obljubam zlepa več ne bomo nasledili.

Prvi kongres SSS je za nami. Nastopil je čas, ko bo treba zavihati rokave in začeti trdo delati na uresničevanju predkongresnih obljub. Kajti to je edini recept za ponovno pridobitev zaupanja članstva.

Marjana Lubinič

ODŠLI V POKOJ

Stanka BABIČ

Po sedemnajstih letih dela v Tosami se je odločila za starostno upokožitev tudi Stanka BABIČ.

Njeno delo se je odvijalo v sanitetni konfekciji, kjer je opravljala večino del.

Pove, da se je v delovni sredini nad vse prijetno počutila in z veliko hvala-ležnostjo govori o vseh sodelavkah in vodjih del.

Čeprav zunanji videz daje občutek, da je Stanka zdrava, pa žal le ni tako. Zaradi mnogih operacij in okvare na hrbtenici se je odločila, ko je izpolnila en pogoj za upokožitev, za ta korak.

Dnevi bodo manj naporni, in zato se bo lažje in z večjim veseljem posvečala domu in družini, z velikom veseljem pričakuje vnuka.

Želi si le zdravja, tako kot vsi naši drugi sodelavci, ki odhajajo v zaslužene pokoj.

In tej njeni želji se pridružujemo tudi mi, z besedo hvala za vse, kar je s svojim delom prispevala za našo Tosamo.

Vabimo jo, da se bo udeleževala srečanj upokojencev, na katerih se nekdanje sodelavke in sodelavci pogovorijo o marsičem, obujajo spomine, ki pa pravijo, da so le najlepši.

Dano JUTERŠEK

Prijetno je bilo pokramljati z Danom, saj je obujal spomine na davne čase, ki segajo tja do leta 1952, ko je prišel v takratno "Vato".

Kot mizar se je zaposlil v mizarški delavnici, kjer je tudi zaključil svoje življenje v današnji Tosami.

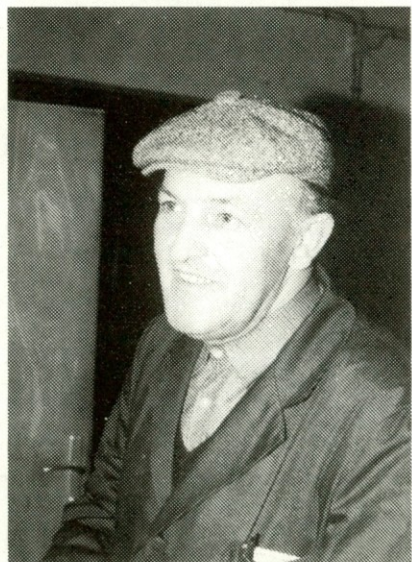
Spominja se, da je bila delavnica majhna, pod majhnim okencem je viselo nekaj osnovnega mizarskega orodja. Takratni obratovodja, zdaj že pokojni Ciril Zarnik mu je svetoval, naj si orodje, če ga ima, prinese od doma. Taki so bili začetki. Kolektiv skoraj štirikrat manjši po številu, stroji in naprave stare in skromne, zato je bilo treba misliti na gradnjo novih prostorov in nabavo sodobnejše opreme.

Dano pove, kako so se veselili prve rekonstrukcije. S strahom so čakali na dovoljenje, ki je prišlo nekega popoldneva - tako je bilo takrat - iz Beograda.

"Prvi rekonstrukciji je sledila druga, pa tretja in tako naprej in ob odhodu v pokoj je kolektiv Tosame tak, da se s ponosom ozreš nanj!" pridene sijoč Dano.

Bil je tretji predsednik delavskega sveta, to je bilo leta 1954. s takratnim direktorjem Bingoltom sta se sicer dobro razumela, vendar Dano je vedno zagovarjal in stal na strani pravice, na strani delavca, tako, da sta si nemalokrat z direktorjem prišla navzkriž.

V delavnici je bilo po letu petdeset še samo ročno delo. Prvi rezkalni stroj, ki so ga ugledali na sejmu v Zagrebu, je pomenil za njih velik na-

predek in olajšano delo.

S širjenjem delavnice so imeli vedno več sodobnejših delovnih pripomočkov, sploh so se veselili vsake nove opreme, kot da bi opremljali svojo lastno delavnico doma.

Vseskozi je bil zagovornik delovne discipline, saj meni, da je le dober vzgled jamstvo, da te bodo poštovali

in naloge zanesljivo in kvalitetno izvršili.

Funkcij v samoupravnih organih ni nikoli zmanjkalo. Od delavskega sveta, do upravnega odbora, odbora za medsebojna razmerja in še bi lahko naštevali. O njegovem 20-letnem ljubiteljskem udejstvovanju v našem oktetu ne bi pisala, saj ste o tem lahko prečitali v zadnji številki Tosame.

Dano odhaja v pokoj z bogatimi doživljenji in izkušnjami, ki mu jih je življenje pisalo celih 37 let v naši Tosami.

Želi si le, da bi bil tako zdrav, kot v vseh teh letih dela, saj je zdravnika obiskal le dvakrat in to zaradi poškodb - zlomov.

Od Danota se poslavljamo s toplim stiskom rok, ki naj pomeni veliko zahvalo za vse, kar je doprinesel našemu kolektivu, z željo, da bi jesen življenja preživljal s svojo družico tako, kot si sam želi.

SREČNO, DANO!

Jožica POLJANŠEK

Jožica POLJANŠEK je prišla v naš kolektiv kot 18-letno dekle in mu ostala zvesta vse do današnjih dni, ko odhaja s polno delovno dobo v pokoj.

Prvo njeno delo je bilo tkanje ovojev, kjer je skoraj v devetnajstih letih natkala na stotine metrov ovojev.

Spominja se, da so delali ob vseh sobotah, pa nedeljah, tudi praznikov, če je bilo potrebno.

Nočno delo je bilo neobhodno. Vendar vse to z lahkoto opravljaš, ko si še mlad, tako je bilo tudi z Jožico. Vendar po tolikih letih je le zaprosila za enozmenskost in bila premeščena v skladišče gotovih izdelkov, kjer je dočkala upokojitev.

Časi se spreminjajo, razmere so veliko boljše kot na začetku petdesetih let, ena od teh so tudi vse dela proste sobote. "Saj to je pravo razkošje, no ja, tudi jaz bom imela mnogo, mnogo prostih dni, torej, tudi jaz bom imela pravo razkošje, če bom le zdrava. Le tega si želim, za drugo bom sama poskrbela!"

Verjamem ji, saj je še tako polna življenja, na vedno nasmejani obraz pa smo pri njej itak navajeni.

Na vprašanje, kako bo preživljala upokojeniške dni, pravi, da bo opravljala vsakodnevna dela, ki jih ima ženska, nekoliko bolj umirjeno, malo več bo obiskovala svoje najbližje, saj Jo-

žica izhaja iz mnogoštevilne družine, katere trinajsti otrok, torej najmlajši, je bila ona!

Vsi sicer niso živi, vendar sorodnikov ima kljub temu še dovolj!

Želimo ji, da bi kar najlepše uživala sadove svojega dela in obenem pristrčno zahvaljujemo za vse, kar je doprinesla naši Tosami s svojim 35-letnim delom.

SREČNO JOŽICA!

NEKAJ VOLILNIH BODIČK

- Na volitvah bodo kandidati resnični kerlci. Enemu od njih je med prizadevanji za šest otrok uspelo zgraditi celo hišo.
- Prenovljeni sindikat z novim imenom. Bravo! V Domžalah tudi z novim predsednikom - bivšim sekretarjem. Prenova za vsako ceno.
- Predsednikovi otroci ne znajo slovensko, to je kot bi komunist krstil svoje otroke. Podobnost s Pučnikom je slučajna.

SLOVO NI TEŽKO

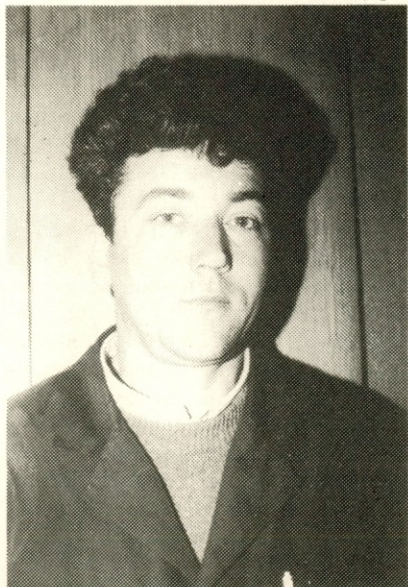
● Zaključek mandata organov upravljanja ● Nemoč pri odločanju jemlje voljo do sodelovanja ● Po novem statutu zoženje samouprave

Letos je potekel mandat dosedanjim samoupravnim organom. Ne moremo mimo občutka, da se je predsednikom in članom le-teh breme odvalilo z ramen. Zakaj?

Funkcija je nevhvaležna, možnost vplivanja na odločitve pa vsaj v zadnjih dveh letih skrčena na minimum.

Franci Novak, delavski svet:

Pri vodenju delavskega sveta v prejšnjem obdobju me je motilo zlasti to, da je bilo 95 % odločitev dirigiranih z različnimi občinskimi, republiški in zveznimi ukrepi. Čeprav smo želeli in mislili drugače, smo se morali delegati podrežati obstoječim pravilom, celo ko je šlo za življenjsko važne interese delavca. Zaradi vse bolj pa-

dajočega standarda je tak način odločanja ustvarjal klimo nemoči in nepotrebnega truda. Danes smo priča politični preobrazbi, vzporedno pa tudi gospodarski. Nove poti v razvoju podjetništva so obetavne, zato je tudi zdaj pravi čas, da se poslovimo od odločanja pod krinko samouprave, kakršnega sem opisal v uvodu. Obstane slovenskega gospodarstva vidim le v tem, da se pridruži sodobnim poslovnim in menedžerskim tokovom evropskega sveta. Le tako bo vse slabo in neučinkovito v sedanjem sistemu propadlo. Delegatom delavskega sveta, s katerimi smo "orali" skozi 4-letno obdobje se zahvaljujem za so-

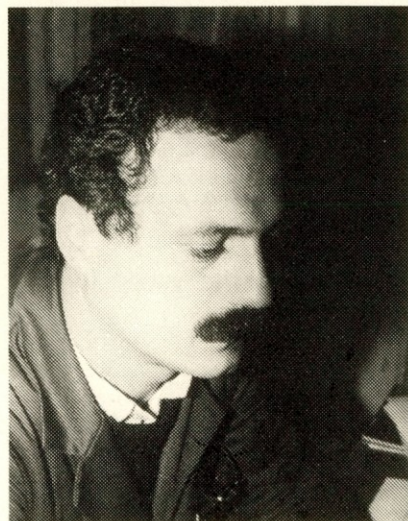
delovanje in potrpljenje, novim pa želim čimveč uspeha.

Janko Velkavrh, disciplinska komisija

Sodelovanje v disciplinski komisiji je navhvaležna funkcija, ni pa tako huda, kot si nekateri predstavljajo. Za bodoče delegate bo delo precej lažje, ker statut daje direktorju večja pooblastila.

Opozoril bi le na dve slabosti, ki sem jih opazil pri dosedanem delu. Kot prvo - postopki so se predolgo vlekli. Od prijave do disciplinske obravnave je preteklo preveč časa, zato je postopek izgubil na teži: tako za kršitelja kot tudi za člane disciplinske komisije. Druga stvar, ki me je motila pa je način prijavljanja. Prijavitelj - vodja dela mora obvezno dobro poznati Pravilnik o disciplinski in odškodninski odgovornosti, ker kršitev le tako lahko dobro opredeli. Dogajalo pa se je, da je prijavo dal v afektu, jezi. takrat, ko je kršitelju že dalj časa popuščal, malenkost pa je povzročila, da je bila mera polna. Prijavil ga je seveda za to "malenkost", ne da bi prejšnje težave omenil ter bil potem nezadovoljen z našo odločitvijo. Zato predlagam, da v bodoče ob prijavljanju upoštevajo, kakšne možnosti ima disciplinski organ glede na storjeno kršitev. Drugače povedano - ukrep, ki se mu zdi, da bo vzgojno vplival na kršitelja mora biti skladen s kršitvijo, zato je treba paziti, kako formulirajo prijave in tudi kako s kršiteljem sami postopajo pred prijavo. Zgodilo se je namreč velikokrat, da se je nekemu očitala vinjenost (ali pa je bil kršitelj celo splošno znani alkoholik), vendar mu primerne ukrepa nismo mogli izreči, ker ni bilo dokaza za to - alkotesta.

Sicer pa me je pri tem delu presenečalo, kako mladi ljudje zapravljajo možnosti, da bi ostali v tovarni in zadržali delo. Znano je, da 5 neopravičenih izostankov pomeni ukrep - prenehanje delovnega razmerja. Resda smo to večinoma "reševali" s pogojnimi odložitvami, večkrat pa tudi to ni zagleglo. Menim sicer, da tovarna ni kraj, kjer bi reševali socialne probleme in da smo zato, da delamo, vendar če

že obstoji socialna služba, potem naj sodeluje. Zato smo večkrat ob izreku disciplinskega ukrepa dali navodila socialni službi, naj ukrepa. Moram reči, da so zlasti na področju alkoholizma bili s tem doseženi kar vidni rezultati. Nad člani komisije je breme odgovornosti, zlasti pri težjih kršitvah, oz. izključitvah. Zato je pomembno, kakšni ljudje sestavljajo disciplinsko komisijo. Člani disciplinske komisije, s katerimi sem sodeloval, so svojo funkcijo odgovorno opravljali, skušali prisluhniti tegobam ljudi v postopku ter se zavzemali za čimpravičnejše odločitve, za kar bi se jim rad ob zaključku zahvalil. Novi komisiji želim čimveč uspeha, direktorju pa trdno roko!

Franc Cerar, odbor samoupravne delavske kontrole:

V celem mandatu smo imeli tri ali štiri seje. Obravnavali smo večinoma zadeve, o katerih je že sklepal delav-

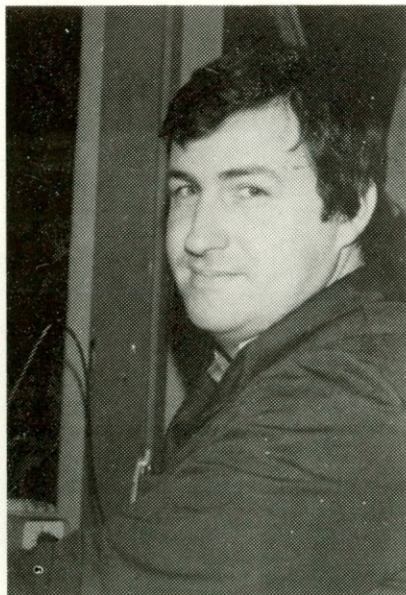
ski svet ali pa smo le dajali predloge in stališča delavskega sveta. Delo odbora je bilo čisti formalizem, zato menim, da je povsem pametno, da ima pristojnosti odbora poslej delavski svet, za katerega upam in mislim, da bo lahko bolj učinkovit, kot je bila doslej delavska kontrola.

Franci KOSIRNIK, komisija za delovna razmerja

V preteklem obdobju smo obravnavali največ premestitev, ker smo osnovali nove oddelke. Posebnih težav pri tem ni bilo. Opazili pa smo, da smo v obdobju vse večje brezposelnosti, saj je bil ob vsakem razpisu interes velik, prijave so prihajale tudi iz oddaljenejših krajev. Pri zasedanju prostih mest smo razporejali, če je bilo le mogoče, domač kader. V proizvodnji imamo veliko rezerve, zlasti tudi s poklicno šolo. Tako smo skušali doseči čimbolj racionalno zasedenost del in nalog.

Na težave pa smo naleteli pri razporejanju na kategorije. Zavedamo se, da smo verjetno komu storili tudi krivico, zlasti, ko je šlo za domače ljudi, in mu let prakse pri razporeditvi nismo upoštevali. Na tem področju je prihajalo tudi do kresanja mnenj med člani komisije, vendar smo se na koncu vedno uskladili.

Veliko smo reševali tudi vlog za enozemsko delo. Ugodili smo le samohranilkam in tistim, ki jim je podjetje omogočilo šolanje, vse druge smo morali odkloniti, ker bi jih sicer bilo preveč.

Združitev komisije za nagrajevanje in komisije za delovna razmerja po novem Statutu se mi zdi v redu. Področje je sorodno, združitev pa pomeni racionalizacijo dela, saj je bilo sestankov preveč, preveč ljudi angažiranih, preveč ur porabljenih.

Članom komisije se zahvaljujem za sodelovanje in razumevanje. Čeprav smo včasih imeli različne interese in vsem kritikam navkljub nam je komisija, če pogledam nazaj, uspelo kar dobro voditi.

Miran ZUPANČIČ, gospodarski odbor

Funkcija predsednika gospodarskega odbora mi ni prinesla zadovoljstva. Spremljali smo tekoče zadeve v zvezi s planom proizvodnje, srečevali s problemi zmanjšane prodaje in proizvodnje, vendar pa gospodarski odbor na

to ni imel vpliva. Lahko smo le opozarjali, zadeve pa se niso spreminjale, problemi so ostajali isti in se predstavljali s seje na sejo. Zato sem se večkrat spraševal, čemu ali komu je gospodarski odbor namenjen, komu so namenjeni sklepi, če jih nihče ni uresničeval. Dejansko smo bili bolj informativen organ. Občasno smo se ubadali tudi s problematiko kvalitete, zlasti ko smo se pogovarjali o službenih potovanjih in smo ugotavljali, da slaba kvaliteta ne zadovoljuje zunanjih kupcev.

Čutil sem mrtvilo nezainteresiranosti članov, ki je bila posledica gole formalnosti odločanja, v takem vzdušju pa ni prijetno delati. Novim članom želim več uspeha in da seje odbora ne bi izpadle, kot doslej, le kot dolgočasen monolog ali kvečjemu dialog.

Marija Presekar, odbor za splošne zadeve

V preteklem mandatu sem kot podpredsednica vodila večino sej odbora za splošne zadeve, ker je bila predsednica odsotna. V primerjavi z drugimi samoupravnimi organi je delo našega odbora specifično, bolj konkretno, odločitve so bolj neposredne in tudi rezultati vidni. Seveda je bilo treba upoštevati zakon in pravilnike, obenem pa smo sledili tudi potrebam in željam delavcev - tako glede stanovanjskih posojil, letovanj ali zdravstvenega okrevanja. Skušali smo čimbolj ustreči našim delavcem, mislim pa, da smo premalo naredili na področju štipendiranja. Že res, da je zaposlovanje omejeno, lahko pa bi naše akte prilagodili tako, da bi prosilcem pomagali vsaj pri šolanju in opravljanju pripravništva, če že zaposlitev ne bi bila mogoča. Tudi glede drugih področij me je motilo to, da aktov nismo bolj prilagodili potrebam. Predlagali smo sicer mnogo rešitev (npr. glede stanovanjskih posojil), vendar sprememb nismo dosegli. Upam, da bo zdaj, ko sprememb Pravilnika ni treba sprejemati na referendumu, prilaganje hitrejše.

Stane Tomažič, komisija za nagrajevanje

Pri komisiji za nagrajevanje s presledki sodelujem že nekaj let. Če bi gledal na čas pred 10 leti, ko smo imeli še star sistem kategorij in so se pojavile težnje po spremembah, bi ta čas označil za začetek težav z nagrajevanjem v Tosami. Takrat se je sistem začel podirati, ker so se izven njega začele

formirati nove naloge in službe. Izkazalo se je, da so bile potrebe po nekaterih "prenapihnjeno" prikazane, medtem, ko je treba priznati, da so se spet druge izkazale za potrebne, glede na to, kakšen kader smo zaposlili, čeprav vidim veliko pomanjkljivost v tem, ko po teh "ekstra" ocenitvah nihče ni sprejemal rezultatov, ki so jih ljudje na teh mestih ustvarili. Danes je komisija za nagrajevanje več ali manj formalen organ, ki potrjuje predloge strokovnih služb, ki jih posreduje naprej delavskemu svetu, vpliva pa ni praktično nobenega, zlasti ne, odkar se pripravlja novo nagrajevanje.

Vpliv je bil v preteklosti bistveno močnejši, zlasti glede višine osebnih dohodkov, vendar se je s pojavom

okviru razvojne službe, vendar zaenkrat s tem še ne bo nič. Dogovarjali smo se o tem sicer že, kaj dlje pa nismo prišli. Tako je komisija za inovacije bila nekako blokirana, čeprav je opaziti, da ljudje veliko razmišljajo in imajo dobre ideje, le stimulacije ni. Velik korak naprej mislim, da smo naredili s sprejemom novega pravilnika, ki je bolj stimulativen, kar se tudi pozna pri odzivu inovatorjev, ki je doslej upadal. Bojazni torej ni, ljudje so ustvarjalni, le vzpodbuditi jih je treba in jim pomagati pristojni pa bi se morali zavedati, da opiranje na lastne sile ni le fraza.

Marija Koman, komisija za inovacije

V Tosami ni posluha - ne le za inovacije, ampak tudi za druge novitete in spremembe. Tako uplagne vsaka volja še tistim redkim, ki imajo dobre ideje. Opazila sem, da bi morda bilo kaj uspeha in da bi katera od idej prodrla, če bi se jaz kot predsednica komisije močno angažirala in idejo forsirala naprej. Vendar pa to ni moje delo, niti te zadeve ne spadajo v pristojnost komisije. Za sprovajanje inovacij bi potrebovali nekoga, ki bi se s tem poklicno ukvarjal, lahko tudi v

okviru razvojne službe, vendar zaenkrat s tem še ne bo nič. Dogovarjali smo se o tem sicer že, kaj dlje pa nismo prišli. Tako je komisija za inovacije bila nekako blokirana, čeprav je opaziti, da ljudje veliko razmišljajo in imajo dobre ideje, le stimulacije ni. Velik korak naprej mislim, da smo naredili s sprejemom novega pravilnika, ki je bolj stimulativen, kar se tudi pozna pri odzivu inovatorjev, ki je doslej upadal. Bojazni torej ni, ljudje so ustvarjalni, le vzpodbuditi jih je treba in jim pomagati pristojni pa bi se morali zavedati, da opiranje na lastne sile ni le fraza.

BODEČE.... 1000 metrske

- Avstrijci španske jezdece, Jugoslovani 1000 metrov. Evo, Slovenci, izvolite u Graz, možda čak i u Evropu!
- Menda bomo gradili super SONIK, rajši naj bo super SANJEK. Tako in tako bo super MANJEK.
- Jugoslavija tako zelo pogreša inflacijo in devalvacijo - da so devalvirali kar mejo!
- Letos ne volim - to me spominja na bratsko ljubezen.
- Avtocesti Bratstvo in enotnost je treba najti novo ime. Naj bo Avtostrada dal'sol, saj je prejšnji pojem vse bolj "jebemti sunce".
- Slovenci smo res buteljni, vrtamo Karavanke, Kralj Matjaž pa spi vendar pod Peco.
- Lani se je praznovalo 600 letnico "poraza nad Turki". Letos bo morda razlog za praznovanje še kakšnega "poraza nad dušmani" sa severozapada.
- Kakšna razlika je med vojsko in dinozavrom?
Nobene - velika moč in majhna pamet. Pa še izumrli so - dinozavri namreč.
- Litva je razglasila neodvisnost. Madona, spet so nas drugi prehiteli.

UPOKOJENCI POZOR !!!

Skupaj z današnjo Tosamo ste prejeli prijavnice za letovanje 1990. Saj veste, tudi vi kot naši bivši sodelavci se lahko prijavite. Seveda boste razumeli, da imajo prednost v sezoni delavci s šoloobveznimi otroki. Vendar sta tudi predsezona in posezona lahko lepi, pa še bolj prijetno je, ker ni gneče in hude vročine. Kje bomo letovali? Izbira je kar pestra:

Vrsar, Červar, Novigrad, Medulin, Mareda, Izola, Atomske Toplice, Moravci, Čateške Toplice, Kranjska gora in Velika planina.

Če ste zainteresirani, kar svinčnik v roke, izpolnite prijavnico in jo čimprej, najkasneje pa do 25. aprila 1990 pošljite na naslov TOSAMA, Šaranovičeva 35, Vir, 61230 Domžale, s pripisom "Letovanje".

V SPOMIN

TINČI ŠIMENC

Starejšim delavcem, pa tudi mlajši generaciji si v nepozabnem spominu, saj te je krasila večna dobra volja, smeh in svetel pogled v jutrišnji dan! Leto 1947 se je pisalo, ko si, ne več tako mlada, vstopila v takratno VATO.

Koliko ovojev si zvila - nešteto metrov je bilo treba naviti, da je bila dosežena norma. Pa tudi drugih sanitetnih izdelkov, ki so jih za končnega potrošnika - to je bolnika - pripravile tvoje zlate roke!

Kaj naj ti porečemo v poslednje slovo, ki je prišlo tako iznenada? Zveni skromno, vendar - draga Tinči - hvala ti za nesebično ljubezen, ki si jo gojila do ljudi! Nisi poznala sovražstva, ne nevoščljivosti, ne preprirov! Taka nam boš ostala v spominu in za vzgled vsem tistim, ki ostajamo.

Mirno počivaj v rodni zemlji, ki si jo tako neizmerno cenila!

VIDA KOVIČ

Zopet smo bili priča slovesu iz vrst naših upokojencev. Posloveli smo se od naše dolgoletne sodelavke Vide, ki je sadove dolgoletnega dela uživala mnogo prekratek čas.

V takratno "Vato" je prišla Vida kot 21-letno dekle. Bilo je leta 1947, ko so se začeli težki boji za preživetje in obnovo tako domovine kot naše tovarne.

Vidi ni bilo nikoli ne težko, ne žal odrekanja za ustvarjanje lepše bodočnosti. Odnos do dela, do vseh akcij je bil discipliniran, natančen in zanesljiv. Bila nam je vzgledna in spoštovana sodelavka, tako pri svojem red-

JANEZ ŠARC

*Nič ni večnega.
Nič.
Nič.
Sonec je razbleščalo
svoj sijaj,
odšlo je čez grič.
Zvezda je bila.
Ni je nazaj.
In tvoja hiša
je odprta v temo.
Prav nič ne vidim,
po stopnišću gredoč
v temi. —
Ne joka nekdo?*

nem delu, kot pri odločitvah v samoupravnih organih.

Bila je pravična, zato jo je vsaka drugačnost ljudi zelo prizadela.

Upokojena leta je mirno uživala. Želeli smo se večkrat srečati, pa čas neizmerno beži in prenekatera name-ra se nam nikoli ne uresniči.

Zdaj je usoda posegla vmes in tako so vse želje in nameni v trenutku izničeni.

Spomin nanjo bo spremljan z veliko hvaležnostjo za vse, kar je storila za našo TOSAMO!

JANEZ PIŽEM

Konec januarja smo se na ihanskem pokopališču poslovili od Janeza, s katerim smo 25 let delili delo, dobra in težka bremena povojnega časa.

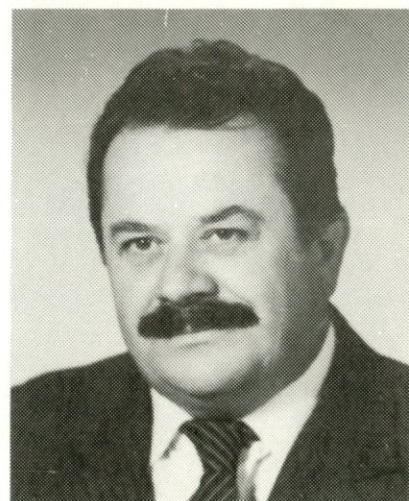
Zaradi bolezní se je invalidsko upokojil že leta 1974 in kaj kmalu ga je bolezen priklenila na posteljo.

Obiskovali smo ga v domu za ostarele občane. Kljub težki bolezni je bil na njegovem obrazu vever pogled in nasmeh, ki nam je potrjeval, da smo se medsebojno spoštovali in se imeli radi.

Bil je discipliniran delavec, nesebičen in zaupljiv.

Mnogokrat smo se ga spominjali in obžalovali, da ga je usoda tako kmalu izdvojila iz naše delovne sredine.

Spominjali se ga bomo z lepo besedo in zahvalo za vse, kar je v svojem 25-letnem delu daroval svojemu kolektivu.

Brez Janeza bo minila letošnja pomlad. Kako neznosna je misel, da ga ne bomo več videli. Ob vsaki izgubi prijatelja ali znanca nas nehote obhaja spoznanje, samoočitek morda, da smo se mu premalo posvetili. Mirno in skromno je živel. Imeli smo občutek, da je neopazen. Šele zdaj, ko je odšel spoznavamo, da smo se motili: Porajajo se utrinki: delovna vnema, vever obraz, skrb za dom in družino, prijaznost do nas - sodelavce; rišejo nam podobo človeka, ki si je vse, kar je v življenju dosegel, prigaral z delom svojih rok brez zagrenjenosti in samopomilovanja. Človeka, kakršen bi marsikdo od nas rad bil.

Oditi je moral poln načrtov in želja. Usoda je bila neizprosna. Že ničkolkokrat smo slišali, da smrt ne izbira; pa vendar se sprašujemo: zakaj ravno on?

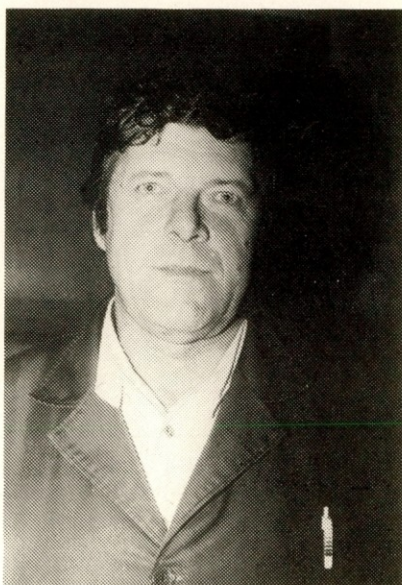
DARUJMO KRI

● Miha Kerč dolgoletni krvodajalec - Za petinštirideseto darovanje priznanje.

Pred kratkim je bila na Gorjuši podelitev priznanj za zaslužene krvodajalce. Tudi Tosamovci smo bili med dobitniki, vendar naj danes omenimo le enega, ki je kri daroval kar 45-krat. To je MIHA KERČ, ki je krvodajalec že od svojega 19. leta dalje: "29 let sem že krvodajalec. Prvič sem kri dal pri vojaki, ko sem bil star 19 let. Od takrat se akcij redno udeležujem. Težko bi rekel, zakaj to počnem. Ne vem. Morda tudi zato, ker so bili v Tosami krvodajalske akcije vedno dobro organizirane. Po tolikih letih se mi zdi samoumevno, da se vsake akcije udeležim.

Večkrat me kličejo tudi izven organiziranih akcij, pred leti je bilo tega več, zlasti ko so potrebovali plazmo in je bil to dolgotrajen postopek.

Krvodajalstvo je v naši občini dokaj množično. Porast krvodajalcev je

opaziti zlasti letos, ker zakonodaja omogoča dva prosta dneva vsakemu krvodajalcu."

Kaj pa AIDS, je med krvodajalci kaj strahu pred to boleznijo? "Ah, ne! Zavedamo se, da okužba ni možna in je vsak strah pred tem odveč.!"

ZAHVALE

Vsem darovalcem za dragocena darila, pristrčna hvala!

Dano JUTERŠEK

Ob izgubi naše mame se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem Tkalnice ovojev ter OOZS Tosame za izkazano pomoč. Denarna sredstva smo namenili društvu sladkornih bolnikov v Domžalah.

Marija Brenčič in ostali

Sindikalni organizaciji DO TOSAMA se lepo zahvaljujem za večkratni obisk, cvetje in denarno pomoč v času moje bolezni. Delovnemu kolektivu pa želim veliko uspehov.

Ivan Cerar

Ob nenadni smrti moje drage sestre VIDE KOVIČ se najtopleje zahvaljujem kolektivu TOSAME, oktetu TOSAMA za občuten pesmi. Hvala tudi Klubu upokojencev TOSAME.

Posebej srčna hvala, ker ste se je spomnili in jo spremljali na njeni zadnji poti.

sestra MICI

Ob boleči izgubi mojega očeta, se iskreno zahvaljujem sindikatu Tosame, sodelavcem iz vzdrževanja, mojim sodelavcem iz komerciale in mladinski organizaciji Tosame za podarjeno cvetje. Zahvala velja tudi oktetu Tosame in vsem delavcem za izkazano denarno pomoč in izrečeno sožalje.

Irena Šarc

Poročilo o gibanju osebnih dohodkov v mesecu februarju

Poročilo o gibanju osebnih dohodkov v mesecu februarju vsebuje podatke po oddelkih, sektorjih in za celotno DO. Podatki vsebujejo osebne dohodke za polni delovni čas in osebne dohodke pripravnikov. Povprečni, najnižji in najvišji osebni dohodek povzemamo po metodologiji obrazca RAD-1. Najnižji osebni dohodek je bil dosežen v oddelku sanitetne konfekcije, na delih in nalogah ocenjenih s pretežno 5 kategorijo, in dosegom delovnih rezultatov 102 % ter s faktorjem delovne dobe 9 %.

Albina Kosmač

POROČILO O GIBANJU OD V DO TOSAMA ZA MESEC FEBRUAR

Štev. poročila 2/90

RAZREDI V OO din	PROIZVODNI SEKTOR										VOD.					VOD. DO	DO TOSAMA	
	FR	TŠT	BE	VO	PIOH	TO	MI	SK	OK	PMS	PS	TRŠ	SKS	ERS	SON			KS
← 30					4	1	2	8	1									16
30 - 33	2	1			19	9	29	23	7			1						91
33 - 36	4	5		1	6	13	35	28	22	13		1	7	1	1	12		149
36 - 39	5	8		1	6	12	22	3	26	22			6			19		124
39 - 42	1	13	3	1	4	3	2	3	1	8		2	1	2	1	9		54
42 - 45	2	3	3	3	3	2	3	2		2		10		1	1	10		45
45 - 48	2	4	3	1	1		3	1		1		8		4	1	1		29
48 - 51	1	3	2	1	2	5		1				10	7	2		4		38
51 - 54	1	2	6	2	2		1	1	3		1	6	2	5	1	9	1	43
54 - 57	2	3	1	1		1	1			4		7				5		25
57 - 60		2	1	1	2	1	1	1		1	1	4	2	2		3		22
60 - 63	1	1	1						1	1	2	4	2	1		4		18
63 - 66	1		1	1				1		1		2		1		5		12
66 - 69									1			2		3	3			9
69 - 72	1		1	1							1	2		3	1	5		13
72 - 75					1		1				1	3	1	1				8
75 - 78		1	1	1							3					2		9
78 - 81								1			1					5		7
81 - 84												1				2		3
84 - 87											1							1
87 - 90											2	2	1	1	1	3	1	11
90 →											2	2	1	1	1	3	1	11
SKUPAJ	23	46	23	15	50	47	100	73	56	53	8	63	30	28	9	36	2	727

POVPREČNI OD 4.190,15

NAJNIŽJI OD 2.751,60

NAJVIŠJI OD 11.646,30

Uredniški odbor Tosame:
Vladka Berlec, Majda Štempihar,
Zdenka Kokalj, Irena Šarc,
Jana Videgar, Jože Podpeskar, dipl. ing.,
Danica Avbelj, Franc Gornik, dipl. ing.,
Iztok Mulec, Nada Korosec - blagajnik,
Marjana Lubinič, dipl. iur. - glavni urednik.

Glasilo TOSAMA izdajajo delavci
delovne organizacije TOSAMA,
Vir, Šaranovičeva 35.

Izhaja enkrat mesečno v 1500 izvodih.
Tisk: »VIDEM«, OE Papirkonfekcija Krško.

NAGRADNA KRIŽANKA

NAGRADE

IME: _____

PRIIMEK: _____

ODDELEK: _____

Križanka iz prejšnje številke je bila na videz lahka, vendar vam je delala kar precej težav, saj je bilo približno polovico rešitev nepravilnih. Pravilno so križanko rešile in bile izžrebane:

1. Eka Siard - upokojenka
2. Joži Černelič - mikalnica
3. Marjeta Lenček - PMS

Čestitamo!

	ŽIVLJENJE - SLOVJE	ZASLON	OBARA	DUŠIK		NADA	DIVJA MAČKA	NENADNI NAPAD	ZNANSTVENIK ČLOVEKO SLOVA	BOR	10. ČRKA ABECEDE	TURČIJA	UHO PO ANGLEŠKO	HUDIČ
GL. MESTO ŠVICE					KAZNIVO DEJANJE									
MESTO PRI OPATIJI				GL. MESTO JUŽNE AVSTRALIJE	TUJE M. IME SLADILO BREZ KALORIJA					ZMANJŠANJE ZLAČNEGA UPORA	GORSKA STRAŽA	100 m ² ŽELEZNICI		
DEL TELESA						ZNANI MATEMATIK								
BIVŠI DIRKAČ F1						NASLOV ŠPANIJA							GRČIJA OČE	
OSEBNI ZAI MEK			SNOV ZA NAR-KOZO					OREBNIK ROBI BOG LJUBEZNI			24. IN 1. ČRKA ABECEDE			ZANI MA-NJE
8. ČRKA ABECEDE		SLOV. PISA-TELJ BENO	13. IN 18. ČRKA ABECEDE			VREDNO-ŠTNI PAPIRJI M. IME								
AZIJSKA DRŽAVA							KRVNO SO-ROD-STVO				NAČIN	ANDREJ NOVAK PLATI-NA		
JUGO-SLA-VIJA			SAMO-GLA-SNIKI				GORA V GRČIJI						TONA	
ALEŠ POŽAR			NUKLE-INSKA KISLINA VODNA ŽIVAL				LIRSKA PESNIŠKA OBLIKA ČRESLO-VINA						G. ČRKA ABECEDE KNIN	
	RIMSKI POZDRAV KIBIK				ASTATIJI MUSLIM. ROMANSKO MESTO			MORSKA OZINA INDIJSKA BOGINJA				KRANJ TEŽA EMBALAZE		
OS. ZAI MEK				METER		AKADEM-SKI KLUB OBLIKA KONTA			NE BISTRE					
SESTAVILA	ČERNIGOJ DEJAN			VULKAN NA SKILJIJI AKO					ŽENSKO IME				ŽEPELO ARGON	
V	AZIJSKA DRŽAVA					LATINSKA PREDPONA RIMSKA 50			BARVA KARTE OGLJIK					AVSTRI-JA
Š	PROSTOR ZA ČAKANJE										PREDU-JEM			